

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pro Quinq[ua]gesima. Sermo.i.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

eur. tñ nec bōa faciūt nec mala fugiūt: de/ eēt tepiditate aut sēualitate aut tpaliiū di/ lectiōe. Alij q̄uis sciat penas inferni timen/ das desiderādūq; celū. pieq; ch̄i passionē/ delectā: tñ cor h̄it ispidū sine timore: s̄: d̄/ d̄siderio sine ulla pietate. Eū p̄o tales audi/ unt p̄bū: freq̄nt excitāt ad deponēdū oēm/ tepiditate: ad fugiēdū a pctis: ad amplexā/ das p̄utes: ad cōpatiedū ch̄io passo: ad/ timēdas gehēne cruciat: ad d̄siderādū re/ gnū d̄i Quia yr ait hiero. ad paulinū. H̄z/ neicio qd latet energie viue voc̄ acc̄? z in/ aures discip̄li d̄ auctoz; voce trāsmissa for/ q̄ sonat. Un̄ ezechines cū Rhodi exulare: z/ legeret demosthenis ozo quā aduersus/ eū habuerat: mirātib; cūct; atq; laudātib; ait. Quid si audisset; ipaz bestia: sua p̄ba/ resonat. Itē q̄p̄bū dei ē excitatiuū. Itz ex/ h̄ qd h̄. ij. Zach. xj. Qz p̄ pdicationē iu/ de: sui qualuerūt alijs: z hoies z bestias z/ muros ferreos penetrauerūt cū ipetu ruen/ tes i hostes. **S**cdo fornicat d̄fēdēdo ab/ ipugnatione vitz carnis z demōis. Eccl̄. xij. **V**erba sapiētū q̄i stimuli ad erigēdū a ca/ suz q̄i clau i altū d̄fixi. ad retinēdū a casu/ pctiō z p̄bū dei vocat gladi; spūs Eph. vj. **G**ladiū spūs asū. qd ē p̄bū dei. Et. ij. **Z**ach. v. Armavit iudas suos nō clypei/ balteq; munimie s̄z optis p̄monib;. Un̄ z/ d̄ns Har. iij. Scuto triāgulo sacre scri/ pture repulit tres tētatiōes ḡiales. Nota/ bit. ij. **S**cdo. iij. d̄ trib; fortib; q̄s p̄tast. **T**ertio fornicat fructū p̄ferēdo. Hā yr/ d̄: in euāg. Qui corde bono z optio audie/ tes p̄bū retinet; fructū afferūt. Corde iquā/ bono: p̄ industriā naturalē: z optio p̄ gr̄am. **H**eb. vlt. Optimū ē gr̄a stabilire cor. Et/ sic h̄i Har. xij. **A**lt̄ ē fruct. xxx. alt̄. lx. alt̄/ us centesim;. Que differētia p̄t accipi qn̄/ tū ad differētiā iapientū/ p̄ficiētū/ z p̄fe/ ctōz. **A**lt̄ s̄z differētiā iugator; viduitat; z/ p̄gitar; **A**lt̄ ē dicam; q̄ p̄bū d̄i p̄feri fru/ ctū triplicē. **P**ri; est fruct; gr̄e Act. x. **A**d/ huc loq̄nte petro cecidit spūllanc. sup oēs/ q̄ audiebāt p̄bū. **S**cdo ē fruct; opatiōis/ mentorie. **E**sa. lv. z quō imber z nix descē/ dit de celo zc. s̄z in e. f. z infūdīt eā. **E**t ger/ miare eā facit zc. Sic erit p̄bū meū quod/ egrediet de ore meo. **T**ert; est fruct; gl̄ie/ **L**uc. xj. **B**ri q̄ audiūt p̄bū dei. **E**t q̄ me/ mouē tenere non p̄t z q̄ruāt aliq̄ dicētes

se inutile audire p̄bū dei. **S**ed audiāt ta/ les; nō p̄pterea sibi eē inutile. **E**xēplū in/ **V**ltrasp. Quidā fr̄ ad senē dixit. **E**cce ab/ ba freq̄nt interrogo p̄mōes: s̄z q̄cqd dixē/ rint nihil retineo. **E**rāt aut̄ senī duo vasa/ vacua z dixit s̄der ei. **A**cipe vni ex ill; va/ sis z mitte aquā: z effunde: qd ita fec̄ sel; z/ bis. **D**ic̄ senex: vtrag; vasa s̄ll; affer. **E**t d̄i/ cit senex. **Q**d illoz ē madid;: dixit. fr̄: vbi/ aquā misi. **T**ūc d̄t senex. **S**ic ē d̄ aia fili q̄/ freq̄nt; audit p̄bū dei. q̄uis etiā nihil reti/ neat tñ p̄l; mūdāt z madidat. **E**xēpluz/ aliō s̄llē ibi. **Q**uidā conq̄rēt; q̄ stati verba/ dei obliuisc̄i traderet; dedit senex calatū i/ mūdū. z d̄t ei: vade z affer mibi calatū i/ mūdū plenū aq̄ font; **Q**d cū tētaret face; re: s̄p̄ exibat aq̄ d̄ calato a fonte extracto. **R**edijt q̄ dicēs se inutilit laborasse. **C**ui p̄/ eti aqua nō deculisti tñ calatū h̄uc mūdā; sti. **S**ic aut̄ ē de corde p̄ qd trāsīt p̄bū d̄i/ p̄ illō ei mūdāt s̄z nō maneat. **J**o. **J**oā. v. **E**t q̄ audierunt; diuent.

Tert; ar. **A**ud. zc. **S**i q̄ spūalr moria/ mini n̄ i p̄putādū medico. **D**icūt em̄ iura. **E**uent; mortis nō v; iputari medico/ q̄ diligēs fuit. ff. d̄ officio p̄si. **I**licitas. s̄. **S**icut; et sufficit diligētā adhibere quaz/ p̄. xlvj. d̄. c. vl. **A**udite si qualescēs; i q̄i/ ifirmitate; respuat a medico expro/ medic; nā corroboratiuā z p̄seruatiuā a futur; i/ ifirmitatib; z p̄cul; mortalib;: si recidiuer; i/ ḡuozē ifirmitatē z mortā; n̄ ē culpa medi/ ci. **E**xpōe p̄ medicū doctozē vl; pdicatozē: z p̄ ifirmū qualescētē pctōzē p̄ p̄ba pdica/ ta p̄uersū. **Q**ui pdicator; dedit m̄tra docu/ mēta p̄seruatiua a m̄llo. **S**i p̄tēnat z rec̄/ diuet i pctm; z mortā; morte culpe; et qd/ p̄terit; ē morte etna. nō ē culpa medic; s̄z/ doctoz; q̄ ei dedit p̄ba sc̄tā q̄ s̄t medicā sa/ lutaris aie: iō h̄i dicebat saluator **J**oā. v. **V**erba q̄ ego loquor; spūs z vita sunt.

Pro Quinquagesima. Sermo. j.

Ecce ascendi **p**mus hierosolymā **L**uce. xlvj. **S**ilng. ho. lo. z ang. cha. aut̄ n̄ ha. fa. sū velur es sonās aut cym. ti. **E**t s̄/ habuero prophetā: vsq; ibi: nihil mibi p̄

Domínica in Quinquagesima

dest. j. *Coz. xij.* In his p̄bis oñdit ch̄a-
ritat̄ necessitatē ad ascendēdū in hierl̄m
celestē. q̄ viz sine ea nihil valet ad salutē.
Q̄d declarat tā de actu oris q̄ cordis q̄
opis extioris. *Ps̄p̄ p̄t̄. Si* linguis
hoim loqr̄. *Propter sc̄dm dr̄.* Etsi habue-
ro p̄phetiā zc. *Propt̄ t̄rsū dr̄.* etsi distri-
buero zc. *Greg.* Nihil h̄z viriditat̄ ram̄
boni opis si nō manet in radice charita-
tis. *Ecce zc.*

Prim^o ar. An possit hō mori vt ascē-
dar i hierl̄m celestē. *Q̄d nō* Quicūq̄
ap̄d aliq̄ aliqd meret̄. *zstituit eū sibi de*
bitorē. q̄ debitū est vt merces ip̄dat me-
renti. sed de^o nulli debitor ē *Ro. xj.* Quis
p̄or dedit ei z retribuit ei. *igit̄ zc.* R̄ndet
Tho. j. ij. q. vi. Reddere mercedē p̄ debi-
tō est act^o iusticie. iusticia aut̄ eq̄litas q̄dā
est. vt patet p̄ phum. v. *Eth.* In deū autē
z hoim ē maxia ineq̄litas. in ifinitū enīz
distāt. et totū q̄d est hois bonū a deo est.
vñ nō p̄t̄ eē hois ad deū iusticia fm̄ ab-
soluta eq̄litate. sed fm̄ p̄portione q̄dam.
in q̄ntū. s. vterq̄ opat̄ fm̄ modū suū. *Do-*
dus aut̄ et mēsurā p̄t̄ hūane a deo ē. et
ideo meritū hois ap̄d deū esse nō p̄t̄ nisi
fm̄ p̄suppositionē diuine ordinatiōis. ita. s.
vt id hō cōsequat̄ a deo p̄ suā opationē q̄
si mercedē. ad q̄d ei de^o p̄t̄re opandi de-
purauit. Sic res materiales p̄ suos mor̄
p̄sequunt̄ id ad q̄d sunt ordinate. Neq̄ ex
hoc sequit̄ q̄ sic deus efficiat̄ simplr̄ debi-
tor nob̄. sed sibi p̄t̄. in q̄ntū debitor est vt
sua ordiario impleat̄. *Hect̄ bo.* **P**ro fū-
damēto. *Dis bona* Quatio deo placēs est
Hac vitatē sapiebat *Qui. i. li. fastoz.* *Dij*
pta facta vidēt. Ad hoc aut̄ p̄cipue studen-
dū ē vt ei placeam^o. *Sene.* Nunq̄ multis
placens studēdū sed q̄lib. *Sz q̄rit* An ex
bonis zc. *Dic r̄n.* Ex q̄ cōclude q̄ q̄d a
deo recipim^o nō n̄ris merit̄. sed diuine p̄-
suis benignitati attribuendū est. Nam. qd
anobis h̄z possum^o cū ex nobis nō aliud
q̄ nihil sum^o. *Gal. vj.* Si q̄s se existimat
aliqd eē cū nihil sit. ipse se seducit. *Et re-*
ste Greg. Lūtra statim in nihilum decide-
rent nisi man^o dei oipotens ea cōseruaret
in esse. *Q̄ miserī p̄t̄ores* attēdite z deside-
ret̄ h̄z vez z sp̄ale esse. *Cauete* ne ab ip̄o
q̄ est ip̄m esse recesserit̄. *Nam dr̄ dom̄n^o.*
Osce. ix. *De eis* cura recessero ab eis. *Re-*

linq̄t aut̄ relinquentē se. **F**igura *Judic.*
p̄lib̄ ca. *Lū filij isrl̄* deo adhibebat̄ p̄p̄e-
rabant̄. *Ecōuerso aut̄ zc.* *Expone zc.* *Si*
de^o adhibeas p̄le ch̄iane merit̄ z gr̄a-
t̄ijs florebit̄. *z hoc esse* recogites a dei bo-
nitate. *Si aut̄ deū* reliq̄r̄. mult̄ maledi-
ctionib̄ subiacebit̄. *Deutero. xj.* *En p̄po-*
no vobis *hodie* benedictionem et maledi-
ctionem.

Secūdus ar. Ascensio ista vt loquū-
tur p̄ba *themat̄* habet fieri p̄ viam
tr̄iū diez. *de q̄* *Exo. ij.* *z bim^o* p̄ viā tr̄iū
diez in solitudine vt imolemus deo n̄ro.
Isti tres dies sunt tres p̄siderationes ad
b̄mōi ascensionem dispositiue.

Prima est cōsideratio penal purgatiōis.

Secūda p̄sideratio d̄nicalis passiois.

Tertia p̄sideratio triūphal̄ r̄surrectōis.

De p̄ma dr̄ *Apoē. xj.* *Nō intrabit* in ea
aliqd cōinq̄natū. **D**e sc̄da *Heb. x.* *Fidu-*
ciā habem^o in introitū sanctor̄ in sanguie
ch̄i.

De tertia *Phil. ij.* *Qui reformat̄*
bit̄ corp^o hūilitatis n̄re. *configuratū* corp^o
claritat̄ sue. *Ista aut̄ ascensio* fit p̄ scalam
Jacob Gen. xxvij. *Ubi ponam^o* tria ge-
nera gradū. inferiores. medios. z superi-
mos. iuxta tres p̄sideratiōes p̄dictas. que
erūt in q̄nggesima z hebdomada pascali.

Lira p̄mū iuxta euangelij hodie sunt
sp̄ales cōsideratiōes ad p̄niam inductiue.

Prima dolorose recordatiōis.

Secūda affectuose depeccatiōis

Tertia gratiose illuminatiōis.

In hoc aut̄ sermone circa p̄mā/triplicē di-
cem^o rōnem p̄pter quā fit mētio in euang.

de ch̄i passioe. **P**rima ē. vt carnales de-
litias forti^o rep̄mam^o.

Secūda vt in q̄drab̄
gesima labore p̄nie leu^o p̄feramus.

Ter-
tia est. vt i vicia z demones viril^o resista-
mus.

Prima igit̄ zc. **B**ern̄. *Pudeat* sub
spinato capite mēbra fieri delicata. *Nam*
his trib̄ dieb̄ solēt mūdani carnalib̄ vaci-
care delictijs i cibo z potu z h̄mōi. *Ad rep̄-*
mendā h̄mōi fatuitatē sancta mater eccle-
sia ad memoriā reducit mortē amarā ch̄i
vt sic erubescant qui ch̄i d̄ni sui sanguine
sunt redempti/carnalib̄ vacare voluptat̄
bus. *Sed* heu multi cec̄i sunt z forte non
iuxta viam. quē admodū cec̄^o de quo loq̄t̄
euangelij. *sedentes.* sed lōge a salut̄ viā
plus ventri seruientes q̄ redemptōi. **D**e

quibus Phil. iij. Multi enim ambulantes sepe dicebant vobis: nunc autem flens dico in simi-
 sos crucis Christi: quorum deus venter est etc.
 Quis turpe est sic carnaliter vivere. Habent enim carnales delicta in executione vilitate: in duratione breuitate: in clusione graui-
 tate. De primo Arist. ij. ethic. Peccata inconti-
 nentia sunt maxime exprobrabilia quia sunt cir-
 ca delectationes conuenientes nobis et bru-
 tis. vnde per eas homo brutalis efficitur. et Be-
 re. vi. mo. Peccata carnalia sunt maioris infamie
 De secundo Greg. Momentaneum est quod dele-
 etat sed eternum quod cruciat. De tertio Apo-
 ca. xviij. Quantum se glorificauit et in delictis
 fuit tantum dante ei tormentum lucrum. et Boe-
 tius. Tristes sunt voluptatum exitus. **S**e-
 cunda ratio est: ut in xl. labor et penitentia le-
 uis proferam? Heb. xij. Recordare eius qui
 talem aduersum seipsum sustinuit contradi-
 ctionem ut non fatigemini animis vestris
 deficientes. **T**ertia ut contra vitia et de-
 mones viriliter resistam? j. Pe. iij. Christus
 in carne passus et vos eadem cogitatione ar-
 mamini. Christi passio recordata deuote et
 contemplata animam fortificat et tentatio-
 nes. Cassiodorus. Crux est victoria Christi/
 proditione diaboli. Et hoc facit precipue nos in-
 flammare ad amorem dei Bernardus. Super omnia
 re reddidit amabilem bone iesu: calix quem bibi-
 sti opus redemptionis nostre.

Tertius ar. Audistis etc. Pensate et
 quantum debemus habere charitatem fide-
 litatem domino qui pro nobis mortuus est etc. Na-
 dia. xxiij. q. v. Regibus et principibus fide et re-
 uerentiam exhibere tenemur. Si apud etc. Et
 si infidelitas obseruanda est domino temporalis: multo
 fortius domino nostro iesu Christo: precipue nostro benefa-
 ctori. Na. et. l. dt. ff. de pe. hereditate. §. Si
 si dotarius donatori naturaliter obligat:
 Multum ergo obligamur Christo qui se nobis et
 pro nobis donauit. Notate si quis vestrum
 regiam offenderet dignitate siue maiesta-
 tem et veniret filius regis ad eum dicens
 Amice scio quia filius mortuus es sed volo mori pro
 te etc. ut scias heres regni tibi debetur. quoniam
 tu teneret ille filium regis diligere et quantum ca-
 uere deberet ne sibi displiceret. Expone no-
 tando illud Jo. iij. Diligamus dominum quem
 ipse prior dilexit nos.

Sermo. ij. p. Quinquagesima.

Ecce ascendi

Mus etc. Charitas patiens est
 benigna est non agit propter
 non inflat non est ambitiosa non querit quae sua
 sunt etc. usque ibi: omnia sustinet. j. Co. xij.
 Ibi tangit utilitatem charitatis per quas etc.
 Nam vix ad pene tolerationem. Ad culpe
 euersionem. Ad boni operis executionem
 Propter primum dicit Charitas patiens est
 etc. La. vi. Fortis est mors dilectio. Pro-
 pter secundum dicit non agit propter: non inflat
 etc. Prover. b. iij. Uniuersa delicta operit
 charitas. Propter tertium dicit benigna est:
 et gaudet propter omnia credit omnia sperat Sap.
 vij. Generunt autem mihi omnia bona propter cum
 illa et innumerabilis honestas etc.

Ecce etc.
Primus ar. An sine gratia ex naturalibus
 possit aliquis facere meritum ascen-
 dendi hierosolimam? sic. Diuina libera-
 litas excedit humanam sed propter homo apud homi-
 nem mereri etiam si nunquam habuerit gratiam su-
 am: multo magis apud deum. Con: ra
 Rho. vj. Gratia dei vita eterna. Rndet
 Tho. in. j. q. v. Meritum hominis est ex por-
 tionatione diuina. actus autem cuiuslibet rei
 non ordinatur diuinitus ad aliquid excedens pro-
 portionem sui principii productiui: sed vita eter-
 na excedit portionem nature create. Exce-
 dit etiam et cognitionem et desiderium secundum illud
 lud. j. Co. ij. Oculus non vidit nec auris etc.
 Iam natura creata non potest esse sufficiens prin-
 cipium productiuum actus meritorij vite eter-
 ne nisi supradat deum supernaturalis quod est
 gratia. Est autem et alia ratio. Pro statu corru-
 ptio est peccatum dei offensiuum et excludens a vi-
 ta eterna. propter quod nullus in peccato existens
 potest illam mereri nisi prius reconciliatus deo peccato
 dimisso: quod homo fit sine gratia. peccatum ergo non debet
 vita sed mors. Ro. vj. Stipendia pec-
 cati mors. Hec tho. **P**ro fun. Cuiuslibet
 bono operi suum dabit primum. Virgilius. Inta-
 tum prima magna feret mens quae sibi conscientia re-
 cti est. et Seneca. ad Lucil. Virtus prestat
 gaudium seculi. et Boetius. Nunquam sine primo
 frutes. Sed querit Verum sine gratia. Dicunt.
 Ex quo delude quod fugienda sunt peccata Eccles.
 xij. Quasi a facie colubini fuge peccatum etc.
 Peccatum ut venenum intoxicat animam et mortificat